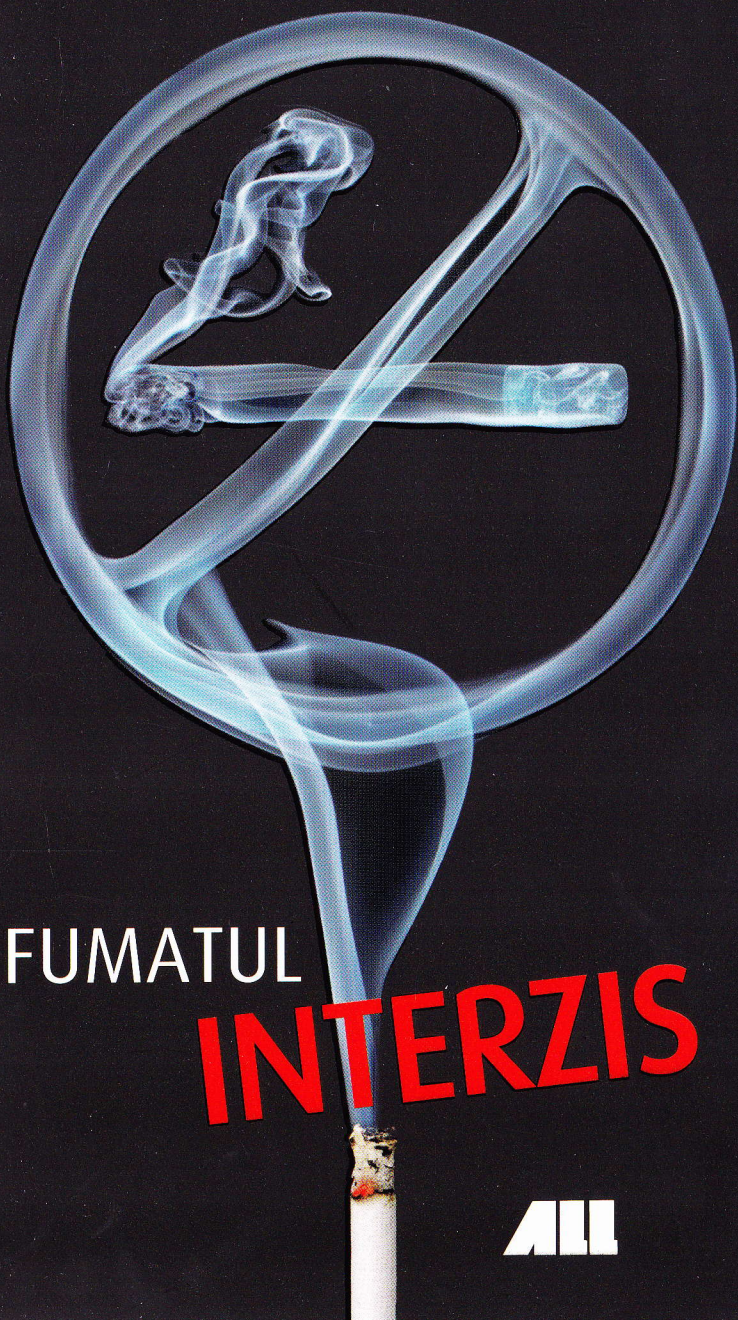

Libris

Lucian Zup

FUMATUL

INTERZIS

ALL

Lucian Zup

FUMATUL INTERZIS

1

Fusese o zi obișnuită, care prin nimic nu i-ar fi putut prevesti noaptea zbuciumată ce avea să urmeze.

Ștefan Candid se trezise odihnit odată cu primele raze ale soarelui, deja destul de strălucitor, anunțând apropierea verii. În seara precedentă se culcase, ca de obicei, înainte de ora 10, după ce verificase temeile copiilor și citise câteva pagini din noua carte a unui autor la modă despre igiena căilor respiratorii. Un somn de opt ore, fără vise sau pauze. Nu avea nevoie de ceas deșteptător, deoarece cel biologic nu dădea rateuri, indiferent dacă era zi de lucru sau weekend. După ce a deschis ochii, n-a zăbovit mai mult de câteva secunde în așternutul cald, altfel ar fi resimțit o vagă senzație de oboseală pe tot parcursul zilei.

— Ai dormit bine? l-a întrebat Ofelia, soția lui, trează și ea.

— Da. Dar tu?

— Și eu.

S-au sărutat prelung, semn al armoniei și al durabilității de cuplu.

În camera transformată într-o mică sală de sport, cei doi soți împreună cu copiii și-au pus în mișcare, timp de jumătate de oră, mușchii și sângele prin exerciții fizice, mereu variate față de zilele precedente. Azi au dat mai multă atenție mușchilor abdominali și celor ai gambelor, conform instrucțiunilor bărbatului în halat alb de pe ecranul din fața lor. Fundalul sonor cuprindea o selecție din cele mai noi hituri, care evocau, prin instrumentație, bățile regulate ale inimii, întinderea mușchilor sau tropăitul picioarelor în alergare, iar prin versuri cântau idealul atins al sănătății permanente sau comuniunea între organisme umane.

Fetița îi povestea extaziată despre viața sănătoasă pe care o duceau interpretele și interpreții pentru a-și menține vocile și siluetele. Deși nu reținea prea multe detalii, acest rol fiind rezervat Ofeliei, Ștefan dădea din cap preocupat și o încuraja în admirația ei față de astfel de exemple, poate, cine știe, va deveni și ea vedetă, de fapt nu vedetă, nu se mai spune vedetă, doar cântăreață, și atunci el va cumpăra discuri cu muzica ei.

După cele treizeci de minute de sport, a alungat cu un duș surplusurile neigienice de pe piele căpătate în timpul somnului și al exercițiilor fizice. Temperatura optimă a apei era deja reglată, în așa fel încât să nu capete vreo răceală sau sângele să-i fie pus insuficient în mișcare, iar jetul de apă țâșnea cu frecvența potrivită.

A eliminat și alte toxine din corp, care se adună cu toate că ai o nutriție exemplară. Și-a frecat, cu periuța încărcată cu pastă de dinți, prin mișcări viguroase orizontale și verticale, toți dinții, spațiile dintre dinți, spatele dinților și limba. A așteptat să se scurgă și restul minutelor până la o oră după exercițiile fizice, urmărind, dincolo de fereastra închisă, pentru a nu-i pătrunde un aer prea rece în plămâni, cum cerul devine din ce în ce mai luminos.

Și-a luat, împreună cu soția și copiii, obișnuitul mic dejun compus din pește crud, pentru a nu-i diminua proprietățile nutritive și a-i lăsa Omega-3 intactă, și un bol cu legume. Cu înghițituri mici, pentru a lăsa timp stomacului să facă ce știe mai bine. Micul dejun e cea mai importantă masă a zilei și dacă nu te scoli sătul înseamnă că ți-ai ratat începutul zilei. A băut ceai și lapte, câte o cană de 250 de mililitri, având grijă să nu pună mierea decât după ce ceaiul s-a răcit. Nu au vorbit în timpul mesei, pentru a nu amesteca cumva funcțiile aparatului digestiv cu ale celui lingvistic. Copiii au făcut curățenie pe masă și au spălat vasele.

Copiii crescuți după anul zero primesc o educație model, în spiritul unei societăți perfecte. Sunt programați neurolingvistic din timpul școlii să aleagă o hrană sănătoasă și un mod de a trăi constructiv. Consiliul Suprem al Sănătății a decretat că e nevoie de lecții de igienă, de excursii cât mai dese în aer liber

și, desigur, de exemplele personale ale profesorilor. Importantă este și educația în familie, astfel încât Consiliul a trasat un set de reguli și în această direcție.

Copil fiind, Ștefan venea mereu acasă cu genunchii și coatele julite, iar pielea lui purta multă vreme urmele jocurilor din spații incorect amenajate. Mânca tot felul de porcării, cărora le-a uitat numele, cât îi poftea inima. Din această cauză s-a ales cu o burtă proeminentă, de care nu a reușit să scape, decât într-o mică măsură, nici măcar în anii de viață sănătoasă de după anul zero. Aproape toți dinții au fost înlocuiți cu implanturi. Și, din pricina televizorului căruia nu reușea să-i reziste decât în timpul somnului, cu ditamai dioptriile. Sau cel puțin așa i-au spus persoanele în halate albe care întotdeauna depistau o cauză. Prea multe lucruri imprevizibile. Erau vremuri de care nu mai voia să-și aducă aminte.

— Ce vrei să-ți luăm cadou de ziua ta? l-a întrebat pe băiat, amintindu-și că vineri urma aniversarea lui.

— Nu vreau nimic special. Important e că sunteți alături de mine.

— Sigur ai o dorință. E un moment care nu poate trece fără cadouri.

— Colegii mei sunt extaziați de noua carte despre Salvatorul Nostru. Au fost eliminate din edițiile precedente câteva pasaje care făceau referire la substanțe care, de curând s-a descoperit, diminuează forțele vitale ale organismului. Salvatorul Nostru e o persoană importantă și ai multe de învățat de la El.

— Se face. Vineri vei avea cartea.

— Ce bine!

— De unde închiriem sală pentru serbare? a întrebat Ofelia. E disponibil același loc din anii precedenți?

— Am vorbit deja cu ei și am rezervat. Avem și o reducere pentru clienții fideli.

— Dar cu o persoană în halat alb care să-i întrețină pe copii cu parabole despre viața sănătoasă ai vorbit?

— Am stabilit. Cel care va veni e foarte priceput și dedicat meseriei. Are o întreagă garderobă de haine colorate, să fie reținute cât mai mult poveștile lui. Copiii îl iubesc.

— Pot să fac eu tortul? a întrebat fetița. Am învățat o nouă rețetă, tort din morcovi cu cremă de banane și glazură de fasole.

— Dacă fratele tău e de acord...

— Sigur. Mi-ar face plăcere. Am încredere că va ieși bine din prima ce gătești tu. Abia aștept.

Era rândul Ofeliei să-i ducă pe copii la școală. Apoi ea își va continua drumul până la salonul de înfrumusețare unde lucra. Nu mai erau permise produse nenaturale care să ascundă frumusețea originală a pielii, s-o ofilească înainte de vreme și să provoace cancer de piele. Salonul avea mulți clienți, contracte cu firme și instituții care planificau astfel de ședințe în timpul programului de lucru, pentru a-și menține angajații în formă. Uneori întârzia la lucru, prinsă cu vreun client, cu o ședință sau cu curățenia de la locul de muncă.

Ștefan a pornit mașina care se deplasa prin pedalare, forță motrice nepoluantă și sănătoasă. La radio, difuzarea reclamelor a fost întreruptă brusc de un comunicat al Salvatorului Nostru despre importanța proteinelor în regimul alimentar. Ștefan a ascultat cu interes toate informațiile, încercând să memoreze cât mai multe. Avea și timp, traficul era intens la acea oră când cei mai mulți se deplasau spre locul de muncă. Un pieton i-a aruncat o privire furioasă, crezând că Ștefan, atent mai degrabă la comunicat decât la cele din jur, a trecut prea aproape de el. Dar imediat și-a schimbat fizionomia într-un zâmbet – în fond ție-ți dăunează să porți ranchiună, sursă de stres. Ștefan și-a cerut mii de scuze printr-o mimică adecvată. Pietonul a părut mulțumit și și-a continuat drumul înfulecând din sandwichul cu ton și sorbind din ceaiul negru pe care le cumpărase de la chioșcul din colțul străzii.

La intrarea în școală, s-a așezat la coadă pentru dezinfectarea de dimineață. Microbii și alte microorganisme periculoase nu aveau ce căuta într-un astfel de mediu. Ajuns în capsulă, Ștefan a apăsat un buton și jeturi de substanțe i-au curățat pielea și hainele.

Ștefan a participat activ la ora de gimnastică de dimineață, a predat, a ascultat elevii, a dat lucrări de control, a ieșit în pauze și și-a luat prânzul sănătos la cantina școlii, conform orarului.

Era profesor de literatură și nu reușise încă să se obișnuiască cu schimbările din programa școlară, deși trecuseră atâția ani, niciodată nu știa câți, toți au fost la fel. Cele mai multe cărți fuseseră interzise, deoarece autorii nu se puteau abține să facă referire la lucruri nesănătoase.

Dacă scriau despre o sărbătoare, o petrecere sau despre o banală masă, aduceau imediat în discuție și carnea. Unii eroi își stricau plămâni fumând. Ștefan își amintea de un roman în care protagonistul, ajuns în atmosfera rarefiată a unui sanatoriu, își măsura vitalitatea în funcție de felul cum papilele lui gustative interacționau cu tutunul. Până și din cartea pe care se întemeiasă o religie acum uitată nu lipseau referințele la vicii, în speță băutura, iar din băuturi, vinul, considerat mai nobil decât berea sau vodca. Un personaj se îmbăta cu produsele viei plantate de el, altul făcea minuni, transformând apa în vin, pentru ca oaspeții unei nunți să-și continue distracția. Erau personaje exemplare, ce model puteau oferi ele?

Acestea erau doar viciile care-ți săreau în ochi, dar cărțile duceau la depresie și, deseori, la sinucideri. Cele mai multe negativizau natura umană și ignorau latura idealistă, benefică sănătății. Toate cărțile au fost reciclate, obținându-se astfel pereți pentru locuințe. Au fost considerate capodopere creațiile care vorbeau despre organismul uman sau care aveau un final optimist, păstrate sub forma rezumatului, care elimină detaliile inutile și efortul intens de lectură. Iar o parte dintre operele civilizației apuse au fost transformate încât să se potrivească noii mentalități.

Spre exemplu, *Ulise* era construit pe o poveste mereu actuală, a unui om care își începe ziua făcându-și toaleta, apoi lucrează și își cultivă relațiile sociale, pentru ca, în cursul unei ore rezonabile din noapte, să se întoarcă la soția lui, dorință evidentă de reîntregire a familiei ca celulă a organismului social. Au fost eliminate numeroasele fragmente în care se făcea referire la vicii, personajului îi cam plăceau băutura și sirenele din baruri, încât tot romanul dacă avea acum 30 de pagini, suficient ca să nu obosească ochii, să nu se piardă prea mult timp cu lectura și totodată să se înțeleagă despre ce e vorba. Bineînțeles că a fost tradus în nouvorbă, termen preluat

dintr-un roman exemplar care ne învață că rătăcirile sunt trecătoare și că până la urmă tot te întorci în sânul societății de care aparții și care e cea mai bună lume posibilă.

— Dom' profesor, dar de ce personajele nu fac sport imediat după ce s-au trezit? Îl întrebă un elev. Nu știu că fără sport organismul nu se poate menține sănătos?

— Foarte bună observație. Dar trebuie să ne gândim că oamenii de-atunci erau primitivi și, cu toate că știau cât de benefice sunt anumite lucruri organismului, nu le acordau importanța cuvenită și de cele mai multe ori le neglijau. Noi trebuie să preluăm doar ce e bun de la ei.

— Dar dumneavoastră spuneți că e un autor care menționează toate detaliile din viața personajului, de asta îl și studiem, a spus un alt elev. Cum se bărbierește, cum și ce mănâncă, cum se duce la toaletă, cum își îndeplinește obligațiile sociale lucrând, cum adoarme. De ce-l mai studiem dacă nu scrie despre toate aspectele?

Un elev care gândește prea mult trebuie ținut sub observație strictă.

— Așa scrie în programa școlară. Consiliul Suprem al Sănătății a spus că acest lucru e bun și știe mai bine decât noi ce e bun pentru noi.

— În roman este prezentă tema literară a alimentației, a observat alt elev. De ce autorul nu menționează și alimentele pe care le mănâncă personajele?

Din coșmarul unor amintiri care nu se estompau pe cât de repede ar fi vrut, Ștefan a extras-o pe cea cu personaje care înghițeau grăsimi, prăjeli și băuturi alcoolice. Nu erau, desigur, lucruri de inclus într-o ediție sănătoasă a romanului, cum era aceasta.

— E o tehnică narativă prin care e provocată imaginația cititorului. Putem astfel să ne imaginăm alimentele pe care le considerăm potrivite. E ca și cum personajul respectiv ar deveni parte a universului nostru cotidian.

— Spuneți la un moment dat că importantă e și tema reiterării timpului. Facem ce au făcut și strămoșii noștri cu unele diferențe.

— Exact. Asta pentru că suntem programați genetic și avem o arie limitată de activități și moduri de gândire, dincolo de care nu putem varia prea mult. Totuși putem aduce unele îmbunătățiri codului genetic și putem socoti că am evoluat față de ascendenții noștri.

Atât ora de gimnastică colectivă, cât și pauza de masă au trecut fără incidente.

În schimb, lucrurile au ieșit din cursul lor firesc în momentul în care Ștefan, intrând într-una din toaletele școlii, a simțit brusc familiarul miros de tutun, care acum îi provoacă repulsie și-i strânge nările. Nu era nimeni acolo, totuși dincolo de o ușă se auzeau vorbe și râsete înăbușite. I s-a părut chiar că vede valuri de fum strecurându-se pe sub ușă, deși nu e sigur că imaginația nu-i joacă feste. Auzise de astfel de cazuri, când elevii, lipsiți de o clară capacitate de a discerne lucrurile, foloseau băile, cămăruțele cu recuzite, podul, subsolul cu instalații, boschetele de pe marginea terenului de sport, spațiile dintre mașini și alte locuri ferite pentru a-și strica plămâni încă fragezi. Dar nu li se putea întâmpla altceva decât să li se confiște marfa, să li se facă o scurtă și înțelegătoare morală și să fie duși la tratament. Pe de altă parte, profesorul care-i prindea trebuia să suporte consecințele: să fie trimis la neuron, unde să dea explicații peste explicații, de multe ori peste programul obișnuit de lucru. Mai bine închidea ochii și pleca liniștit acasă. Soluția era să iasă rapid și să găsească o altă toaletă pentru nevoile lui.

N-a avut noroc. Înainte să-și pună planul în aplicare, ușa s-a deschis lăsând să iasă trei elevi, care probabil se înghesuiseră cât putuseră ca să încapă în acel spațiu. Printre ei era unul poreclit Jaguarul, bine-cunoscut în școală pentru că fusese implicat în incidentul catalogelor modificate și al notelor mărite. Organismul social nu reușise încă să cauterizeze toate celulele canceroase, operație dificilă când aveai de-a face cu cele provenite din familii de medici, ca aceștia. Se purtau ca și cum n-ar fi fost nimic în neregulă.

Totuși profesorul trebuia să-și salveze aparențele autorității, măcar printr-o privire muștrătoare.